

Asia

Euroopan investointipankin perussäännön muuttaminen sekä Puolan ja Romanian pääomaosuuksien korottaminen

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 87/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan investointipankin valtuustossa (Board of Governors) on kirjallisessa menettelyssä hyväksyttävänä pankin perussäännön muuttaminen sekä Puolan ja Romanian pääomaosuuksien korottaminen. Nämä esitykset liittyvät UK:n EU-eron johdosta aiheutuvaan pankin pääoman korvaamiseen ja perussäännön muuttamiseen, josta pankki teki ehdotuksen heinäkuussa 2018. Eduskunnalle on annettu 20.9.2018 tätä koskeva U-kirjelmä.

Suomen kanta

Suomi pitää tärkeänä, että UK:n EU-eron myötä Euroopan investointipankin menettämä pääoma korvataan jäljelle jäävien jäsenvaltioiden merkitsemällä pääomalla. Puola ja Romania ovat tässä yhteydessä esittäneet halukkuutensa lisätä omia pääomaosuuksiaan pankissa lisämerkinnällä, josta aiheutuu heille maksuvelvoitteita. Suomi suhtautuu pankin pääoman vahvistamiseen myönteisesti ja kannattaa Puolan ja Romanian pääomaosuuksien korottamista. Samalla Suomi pitää tärkeänä, että pankin hallinnon uudistaminen etenee sovitulla tavalla.

Pääasiallinen sisältö

UK:n EU-eron myötä Euroopan investointipankin, jäljempänä EIP, pääoma pienenee UK:n reilulla 16 prosentin osuudella eli 39,5 miljardilla eurolla. EIP teki ehdotuksen UK:n pääomaosuuden korvaamisesta siten, että jäljelle jäävät jäsenmaat merkitsevät UK:n osuuden suhteessa nykyisiin pääomaosuuksiin. Tästä sekä EIP:n ehdotuksesta pankin perussääntöön tarvittavista muutoksista on informoitu eduskuntaa 20.9.2018 annetussa U-kirjelmässä (U 87/2018 vp). eräät maat esittivät halukkuutensa lisätä suhteellisia omistusosuuksiaan. Tämä niin sanottu asymmetrinen pääomankorotus aiheuttaa näille maille ylimääräisen maksuvelvollisuuden.

Asymmetristä pääomankorotusta pohtimaan asetettiin jäsenvaltioiden korkean tason työryhmä, joka sai työnsä päätökseen lokakuun lopussa 2018. Maat, jotka lisäisivät pääomaosuuksiaan, ovat Puola ja Romania.

Puolan osuus pankista nousisi 5,4 miljardilla eurolla yhteensä 11,4 miljardiin euroon ja Romanian osuus nousisi 125 miljoonalla eurolla 1,6 miljardiin euroon. Nämä maat sitoutuvat maksamaan uusia pääomaosuuksiaan vastaavat käteisosuutensa sekä pankin pääomaan että vararahastoihin kymmenessä erässä puolivuositain.

EIP:n kokonaispääoma nousisi Puolan ja Romanian osuuksien korottamisen jälkeen yhteensä 248,8 miljardiin euroon. Suomen osuus pankin pääomasta nousee UK:n eron myötä UK:n pääoman korvaamisesta johtuen 3,1 miljardista eurosta 3,7 miljardiin euroon ilman maksettavaa pääomaosuutta, koska tämä korotus toteutetaan siirtämällä tarvittavat varat pankin vararahastoista pankin maksettuihin pääomaan. Suomen suhteellinen osuus EIP:n pääomasta on nykyisin eli ennen UK:n EU-eroa 1,27 prosenttia ja nousee Brexitin jälkeen 1,52 prosenttiin. Puolan ja Romanian pääomaosuuksien korotusten myötä Suomen suhteellinen osuus pankin pääomasta laskee kuitenkin hieman.

EIP:n hallintoneuvosto on joulukuussa 2018 omalta osaltaan hyväksynyt Puolan ja Romanian pääomaosuuksien korottamisen ja tarvittavien muutosten sisällyttämisen pankin perussääntöön osana kokonaisratkaisua, johon kuuluu UK:n pääoman korvaaminen ja jo sovittujen pankin hallinnointiin liittyvien uudistusten läpivieminen.

Asymmetrinen pääomankorotus aiheuttaa muutoksia EIP:n perussääntöön heijastamaan pankin kokonaispääoman korottamista. EIP:n kokonaispääomaa ja sen jakautumista jäsenvaltioiden kesken koskeva 4 artikla 1 kohta muutetaan siten, että pankin kokonaispääoma on 248 795 606 881 euroa ja vastaavasti Puolan ja Romanian uudet pääomaosuudet merkitään artiklaan.

Toinen muutos koskee 9 artiklan 2 kohtaa. Puola, Unkari ja Kroatia tulevat muodostamaan UK:n EU-erosta vapautuvan äänestysryhmän, joka jatkossa nimittää kolme varajäsentä pankin hallintoneuvostoon. Edellä mainitut kolme maata siirtyvät yhteisellä sopimuksella pois aiemmin yhdeksästä maasta koostuvasta äänestysryhmästä, johon jatkossa kuuluvat Bulgaria, Tshekki, Kypros, Malta, Slovenia sekä Slovakia.

EIP on omalta osaltaan sitoutunut toimenpiteisiin pankin hallinnoinnin vahvistamiseksi ja selkiyttämiseksi. Tätä prosessia tullaan tarkastelemaan säännöllisesti pankin toimielimissä pankin laatiman tiekartan pohjalta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

EIP toimii Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sekä perussääntönsä antaman toimivallan puitteissa. Pankkia koskevat määräykset ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 308 ja 309 artikloissa. EIP:n perussääntö on liitetty pöytäkirjana Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 51 artiklan mukaisesti erottamaton osa perustamissopimusta. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 308 artiklan mukaan neuvosto voi Euroopan investointipankin pyynnöstä ja Euroopan parlamenttia kuultuaan tai komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia ja Euroopan investointipankkia kuultuaan yksimielisesti erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen muuttaa investointipankin perussääntöä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

EIP:n perussäännön muuttaminen edellyttää Euroopan parlamentin kuulemista.

Kansallinen valmistelu

U-jatkokirjelmä on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja käsitelty kirjallisessa menettelyssä 15.-17.1.2019 EU-asioiden talouspolitiikan koordinointi ja kansainväliset rahoituskysymykset-jaostossa (jaosto 1).

Eduskuntakäsittely

U 87/2018 vp
SuVEK 107/2018 vp
II LTA 2018 (sitoutumisvaltuus)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Esityksellä ei ole vaikutuksia Suomen lainsäädäntöön.

Asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 5 luvun 27 §:n perusteella valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Kuten 20.9.2018 annetussa U-kirjelmässä on todettu, UK:n EU-erosta johtuvan pääoman korvaaminen toteutetaan siten, että jäljelle jäävät jäsenmaat merkitsevät UK:n pääomaosuuden suhteessa nykyisiin pääomaosuuksiinsa ja pankin vararahastoista siirretään 3,5 miljardia euroa pankin maksettuihin pääomaan. Näin maksetun pääoman suhteellinen osuus merkitystä pääomasta säilyy ennallaan. Varsinaiseen pääoman korvaamiseen ei sisälly jäsenmailta vaadittavaa maksettavaa pääomaa. Nyt puheena oleva asymmetrinen pääomankorotus, joka koskee Puolaa ja Romaniaa, edellyttää näiltä mailta käteissuorituksia, jotta heidän osuutensa pankin pääomasta nousee edellä kuvatulla tavalla.

UK:n pääoman korvaamisesta ei aiheudu Suomelle välittömiä maksuvelvoitteita, kuten ei myöskään nyt puheena olevasta asymmetrisestä korotuksesta. Suomen osuus EIP:n pääomasta nousee Brexitin aiheuttamasta pääoman korvaamisesta nykyisestä 1,27 prosentista 1,52 prosenttiin eli nykyisestä 3 098 617 500 eurosta yhteensä 3 693 702 498 euroon. Koska pankin kokonaispääoma nousee Puolan ja Romanian lisämerkinnän vuoksi, Suomen *suhteellinen* osuus tulee puolestaan jonkun verran pienentymään.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

UK:n EU-eron toteutuminen on edellytys EIP:n pääoman korvaamiseen, perussäännön muuttamiseen sekä asymmetriseen pääomakorotukseen tässä muodossa.

Asiakirjat

Euroopan investointipankin esitys pankin perussäännön muuttamisesta Puolan ja Romanian pääomaosuuksien korottamisen johdosta

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/ KVR, finanssineuvos Kristina Sarjo, puh. 02955 30055, kristina.sarjo@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0182

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
